अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता)
अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- कांदाळी

कालावधी
(सन 2022-23 ते 2031-32)

तालुका - धानोरा
जिल्हा – गडचिरोली

क्रमांक	अनुक्रमाणिका	पृष्ठ क्रमांक
1.	आमच्या गावा विषयी	6

1.1	प्रस्तावना	6
1.2	पार्श्वभूमी	7
1.3	इतिहास	12
1.4	गावाची प्राथमिक माहिती	10
1.5	गावाची भौगोलिक माहिती	11
1.6	गावाची व्यावसाया संबंधी माहिती	11
1.7	पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन	12
1.8	संघटन	14
1.9	इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध	15
1.10	गावात असलेल्या सुविधा	15
1.11	पशुधन माहिती	15
1.12	कृषीपिके हंगाम माहिती	16
1.13	पावसाची सरासरी	16
2	**वनव्यवस्थापन आराखड्याविषयी**	**17**
2.1	उद्देश व कृती	17
2.2	सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील	18
2.3	सीमा व हद्दीची स्थिती	19
2.4	समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके	19
2.5	जमिनीचा वापर तक्ता	19
2.6	भूभाग/जलभाग यादी	19
2.7	ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा	20
2.8	वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक) संबधी माहिती	21
2.9	वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज	21

3	वनहक्क अंतगर्त मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील	25
3.1	पत्रक 1 अन्न	25
3.2	पत्रक 2 चारा	27
3.3	पत्रक 3 जाळाऊ लाकूड	28
3.4	पत्रक 4 घर बांधणी	29
3. 5	पत्रक 5 कृषि अवजारे	29
3.6	पत्रक 6 कुंपण घालणे	30
3.7	पत्रक 7 संस्कृती	31
3.8	पत्रक 8 वन औषधी	32
3.9	पत्रक 9 इतर	34
3.10	समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण	35
4	ग्रामसभा सक्षमीकरण	36
4.1	हक्क	36
4.2	नियम	36
5	शासकीय योजना	40
5.1	वन आधारित योजना	40
5.2	आदिवाशी विभाग योजना	40
5.3	कृषी आधारित योजना	40
5.4	पशूसंवर्धन योजना	40
5.5	रोहयो	40
5.6	सिंचन विभाग	40
5.7	मत्स्य विभाग	40
6	गौणवनउपज आधारित आजीविका कार्यक्रम	55
7	परिशिष्ट	56

7.1	वनक्षेत्राचा नकाशा (वन विभाग)	56
7.2	पटवारी नकाशा	57
7.3	नजरी नकाशा	57
7.4	वनस्पती उपलब्धता (गोंडी – मराठी – इंग्रजी)	58
7.5	दुर्मिळ वनस्पतींची यादी	77
7.6	प्राण्यांची/वन्यजीव माहिती	79
7.7	खनिज	84
7.8	बाम्बु चक्र	85
7.9	हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक	86
8	**वर्षनिहाय कार्य योजना**	**88**
8.1	वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)	88
8.2	वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)	89
8.3	वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)	90
8.4	वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)	92
8.5	वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)	94
8.6	वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)	96
8.7	वर्ष – मार्च 2028 - एप्रिल 2029 (7)	98
8.8	वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)	100
8.9	वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)	102
8.10	वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)	104
	मार्गदर्शक/सहभागी व्यक्ती व छायाचित्रे	106

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: कांदाळी
ग्राम पंचायतीचे नाव: चव्हेला

तालुक्याचे नाव: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली
दिनांक:

ठराव:
क.) असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेल्या व्यवस्थापन आराखड्यावर चर्चा झाली आहे आणि सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून. 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.
ख.) असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल
i) सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.
ii) वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.
ग.) सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.
घ.) याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेंव्हा गरज भासेल तेंव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सुक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.
च.) यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यानपिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा “अनुसुचित जमाती व इतर पंरपंरागत वननिवासी (वन ह्क्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012” नुसार कलम 3(1) नूसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर करणे

किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणेइत्यादी हक्क आहेत.
अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासीं यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड (ङ) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ङ) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला "सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती" (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामूहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडुन प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

पंचायत क्षेत्र विस्तार कायदा1996 आणि वन हक्क कायदा2006 हे केंद्र शासनाने पारित केलेले दोन कायदे आदिवासींच्या जीवनामध्ये खूप मोठा बदल घडवून आणणारे कायदे आहेत .पेसा कायद्याने विकास योजनांना मान्यता देणे व त्यांच्या अंमलबजाणीवर नियंत्रण ठेवणे, लाभधारकांची निवड करणे ,कामाचे मूल्यमापन करणे,गौण पाणीसाठ्यांचे, गौण खनिजांचे व गौण वन उपजांचे व्यवस्थापण करणे,तसेच जमिनीच्या हस्तांतरावर निर्बंध घालणे तसेच सावकारी व बाजारावर नियंत्रण ठेवणे याबाबतचे अधिकार ग्रामसभेला देण्यात आले आहेत.
वन हक्क कायद्याने वन जमीन धारण करण्याचा ,जंगलात निवास करण्याचा ,गौण वन उपजेचे व्यवस्थापन करण्याचा व जंगलातील परंपरेने प्राप्त झालेले अधिकार धारण करण्याचा तसेच विकास कामासाठी वन जमीन मिळवण्याचा अधिकार आदिवासी व परंपरागत वन निवासी

यांना देण्यात आली आहे. त्याच बरोबर जंगलाचे जतन संवर्धन करण्याचा तसेच जंगलातील जैवविविधता व पशुपक्षी यांचे रक्षण करण्याची जबाबदारी वन हक्क धारकावर व ग्रामसभेवर सोपवली आहे.त्यामुळे वन हक्क कायद्याची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी झाल्यास आदिवासी व जंगल या दोघांना चांगले भविष्य आहे हे निश्चित.

आपल्या देशातील अनुसूचित क्षेत्रातील गावांना पंचायत क्षेत्र विस्तार कायदा(पेसा)1996ने स्वयं शासनाचा अधिकार दिला आहे.या कायद्यामध्ये आदिवासींच्या जीवनामध्ये खूप मोठा बदल घडवून आणन्याची क्षमता आहे. व ती आपण केली पाहिजे. त्यामुळे आदिवासी विकासाला उत्तम अशी चालना मिळेल. आपल्या संसदेने वनहक्क कायदा 2006पारित केला आहे,या कायद्या अंतर्गत गौण वनोपज वरील मालकी हक्क गावाकडे सोपवण्यात आली आहे. तर याच संरक्षण व संवर्धन करणे हे आपल्याला बंधनकारक आहे.आणि वनहक्क मंजूर झाले आहे, त्याचे संरक्षण व संवर्धन आणि शाश्वत पद्धतीने व्यवस्थापण करायचे आहे,म्हणूनच ते लिखित स्वरूपात आणायची आहे, योजना आखायची आहे ती म्हणजे कार्ययोजना.

आपण कार्ययोजना बनवून ती ग्रामसभेला पारित करायची आहे. व नंतर ती वनविभाला सोपवायची आहे.ती सोपवल्यानंतर वनविभागाची कार्ययोजना व आपली कार्ययोजना यांचा समावेश करतील ,मग आपण दिलेली कार्ययोजना लागू होईल.आणि कार्ययोजना आपण बनवली तर नक्की आपला गडचिरोली जिल्हा समृद्ध संपूर्ण देशात समृद्ध जिल्हा म्हणून ओडख राहील.

आमची ग्रामसभा

ग्रामसभेचे नाव:- कांदाळी

ग्रामपंचायत: चव्हेला

तालुका: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली

सेन्सस कोड: 538991

अ.अक्षांश : 20.253972N

ब. रेखांश : 80.342569E

जोडपत्र दिनांक: 20/05/2016

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायद्यानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क
5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

गडचिरोली जिल्यामधील धानोरा धानोरा तालुक्यात गडचिरोली/धानोरा मार्गावरून हेटी मार्गे पूर्वेस चार की, मी अंतरावर एक लहानस कांदाळी गाव वसलेले आहे. तेथे संपूर्ण आदिवासी लोक राहतात. धानोरा हे तालुक्याचं ठिकाण असून पुढे चार की ,मी अंतरावर आहे.अगोदर च्या काळात आर्थिक परिस्थिती ठीक नव्हती. आदिवासी बांधव मोहाची फुलं, मोहाची बिया, असे अनेक प्रकारचे वनोपज खाऊन जीवन जगत. तेथे काही काळापूर्वी राजे लाल श्यामशाह महाराज यांची जमीदारी होती. त्यांनी त्या काळात तलाव बांधला आहे. आता पण तो पाहायला मिळतो.त्या जागेला राज्या नल्ली म्हणून ओडखतात.

तेथील लोक भातशेतीवर अवलंबून आहेत. भातशेती पावसाच्या पाण्यावर अवलंबून आहे,तेथील शेतीला कुठल्याही प्रकारची सिंचनाची सोय नाही, म्हणून भात हे मुख्य एकच पीक घेतले जाते. भातशेती या उपजीविकेच्या साधनांना जोड दिली जाते,ती म्हणजे मजुरीची ,वनोपज गोळा करून विकण्याची,तालुक्याचं शहर किंवा मोठे गावं लांब असल्यामुळे तेथील लोकांना अनेक अडचणींवर मात करावा लागतो. या गावात साधारणपणे, १०५ लोकसंख्या आहे,या गावात लोकसंख्येनुसार प्राथमिक शाळा नसल्याने,गावालगत असलेल्या खरकाडी

येथे पायदळ जावं लागतं. तेथे दळणवळनाचा साधन व्यवस्थित नसल्याने तेथील लोकांना आरोग्य,शिक्षणपासूण वंचित राहावे लागले. तेथिल बहुतेक लोक निरक्षर आहेत.

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	कांदाळी
ग्रामपंचायत	चव्हेला
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या- 18	अनुसूचित जामाती(ST)- 18
पुरुष लोकसंख्या	60
स्त्री लोकसंख्या	46
एकूण लोकसंख्या	106
अनुसूचित जाती लोकसंख्या	106

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

अ. क्र.	**खात्याचे प्रकार**	**क्षेत्र हे.**
1	वन	242
2	झुडपी जंगल	0
3	आखर	2
4	गावठाण	2
5	तलाव/बोडी	5
6	मसानवट	1
7	ढोरफोडी	1
8	पाट	1
9	खातखुड्या	
10	रस्ते	3
11	नदी/नाले	4
12	पोटखराब	0
	एकूणक्षेत्र	**260**
अ. क्र.	**खात्याचे प्रकार**	**क्षेत्र हे.**
1	बागायत	0
2	जिरायत	50
	एकूण	**50**

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	कुटुंबाची संख्या
शेती	18
पशुधन	18
दुधाचा व्यवसाय	
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	18

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
गोटा पोलो	होळीच्या अगोदरच्या दिवशी	ही पोलो झाल्यानंतर आवळा खायला सुरुवात करतात,आणि ही पोलो झाल्याशियाय, कोणतेच वनोपज खात नाही.
नवा पोलो	धान भरल्यानंतर	ही पोलो म्हणजे, आपण जुनेच धान खात असतो. ही पारंपरिक पध्दत आहे. शेतातील नवीन धान

		आणतात. आणि जून्या तांदूळ मध्ये नवीन तांदूळ मिसळवतात. आणि एका घरातील वेगळे असलेले सर्व लोक एकत्र जेवण करतात. आणि मयत झालेल्या व्यक्तीला नैवेद्य दाखवतात
अळीची पोलो	धान रोवणी झाल्यानंतर	धान रोवणी केल्यानंतर, आपल्या धानाला अळी लागू नये म्हणून ते पोलो पाडतात.एक पारंपरिक पद्धतीने बारमाही वाहणारा एखादी जागा आहे. ते अगोदर पासूनच ठराविक असते. ते पुजारीच्या हाताने तांदळाची पूजा करून आणतात. आणि ते तांदूळ त्या पाण्यात मिसळऊन टाकतात, आणि गावातील सर्व लोक तेथील पाणी आणतात. आणि आपल्या, आपल्या शेतात शिंपतात, याचा अर्थ असा आहे की धानाला कसल्याही प्रकारचा रोग लागू नये.
आकाडी पोलो	जुलै महिन्यात	जंगलात असलेले सर्व रान भाज्या ही अगोदर खात नाही. ते गावात पुज्याराच्या हाताने पूजा करतात. आणि मग रानभाज्या खाण्यास सुरुवात करतात. उदा,(वरंबी, शेरडीरा, काटवल,रानभाज्या)
बिजोर पोलो	शेतात बिजाई टाकाच्या अगोदर ते साजरी करतात	धान शेतात टाकाच्या अगोदर पोलो पाळतात. आणि बिजाईची गाव पुजारीच्या(भुम्या)हाताने पुज्या करतात. आणि हे सर्व

		झाल्यावर शेतात बीज टाकतात. की परे चांगले येतील व उत्पन्न चांगला येईल.

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	गढ माता	जंगलात
3	पाट देव	जंगलात
4	ठाकूर देव/चिकाटी/ भूम्याल / तल्लूर मुते	जंगलात
5	महादेव	गावात
6	भीम देव	जंगलात
7	गुरुबाबा	हिता गुबला डोंगर

1.8 संघटन

गावामध्ये कोणतेही सामूहिक काम करायचे असल्यास त्यासाठी एखादी संघटना किंवा समिती असणे आवश्यक आहे. अन्यथा तो काम कधीच चांगला होत नाही कारण त्या कामावर कुणाचीही लक्ष राहत नाही.त्यामुळे गावामध्ये सुद्धा असे काही समित्या स्थापन करणे आवश्यक असते.

1) वनहक्क समिती
2) सनियंत्रण समिती
3) जैवविविधता समिती
4) बँकेच्या व्यवहारासाठी समिती
5) वेगवेगळे पास देण्यासाठी समिती
6) तंटामुक्त समिती

यासाठी योग्य व्यक्ती आणि गरजेनुसार समिती तयार करणे आवश्यक आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

या इलाख्यात सर्व ग्रामसभा मिळून सर्वसहमतीने निर्णय घेतात. एक महासंघ कार्यालय आहे. त्यात एकत्र जमा होतात. सर्व ग्रामसभा एकत्र येऊन बनलेला महासंघ आदिवासी दिवस, मेळावे असे कार्यक्रम आयोजित करण्यात येतात.आणि महासंघामध्ये वेळोवेळी मिटिंग होत असतात.ग्रामसभेच्या विविध प्रकारच्या विषयावर चर्चा करतात. तेंदू लिलाव, तेंदूबद्दल चर्चा सर्व ग्रामसभा मिळून सर्व सहमतीने महासंघामध्ये निर्णय घेतला.

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे–

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	हो/ नाही	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	हो	1 किमी
2	मिनी अंगणवाडी	हो	गावात
3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	हो	1.5 किमी
4	आरोग्य उपकेंद्र	हो	1.5 किमी
5	तलाठी कार्यालय	नाही	6 किमी
6	स्वस्त धान्य दुकान	हो	1.5 किमी
	पोष्ट ऑफिस		1.5 किमी
	तालुका		5 किमी
	जिल्हा		41 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	150
2	म्हैस- रेडे	2
3	शेळी/बकरे	10
4	कोंबडी	200
5	डुक्कर	25

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो

2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124
2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन ऱ्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3.आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे. 4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे. 5.सीमांकन करणे. 6.रोपवाटिका तयार करणे. 7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे. 8.वनस्पतींची यादी बनवणे.

	9.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची यादी बनवणे. 10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे. 11.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची नकाशे तयार करणे. 12वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे. 13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.
2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे. 2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे
3) स्थलांतर थांबवणे	1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच 2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.
5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे. 2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे. 3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे. 4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) कंपार्टमेंट नंबर तपशील :-

अ.क्र.	कंपार्टमेंट नंबर	राखीव जंगल	संरक्षित जंगल	इतर	एकूण क्षेत्र
1	504	185.84	56.23	0	242.07
एकूण क्षेत्र		185.84	56.23	0	242.07

B) सर्व्हे नंबर तपशील : 1, 4, 53, 56, 64, 68, 81, 91, 95, 96/1, 108/1, 117, 135, 137, 139, 143, 144, 148, 149, 153, 154, 155

C) वनक्षेत्राच्या चतु:सीमा ची माहिती -

पूर्व- चव्हेला, **पश्चिम-** खरकाडी, **उत्तर–** माळंदा, **दक्षिण-** मरकेगाव

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

सीमेच्या सभोवताली गाव,डोंगर, शेती लागून आहे.व गावाच्या हद्दीला सिमेंटचे पोल गाळलेले आहेत.

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

1) **आंतरिक धोके :-** वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल

2) **बाह्य धोके:-** वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
पडीत जागा	7
शेतजमीन	102
जंगलाखालील	130
गावठाण	3

2.6 भूभाग/जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भुदृश्य प्रकार	भूरचना
14	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	
13	२२. मध्यम वृक्ष मैदानी (गवत)	
12	८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	
11	२. खूप कमी वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	
10	३० शेती	
9	१८. विरळ वृक्ष मैदानी (गवत)	
8	२८. दाट वृक्ष मैदानी (गवत)	
7	१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)	

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा –

3	कुळा	28.6478	0.100307657
4	गराडी	143.239	1.170635956
5	घोगर	9.54926666	0.010942654
6	चारोळी	9.54926666	0.970324604
7	टेमरून	28.6478	1.843533158
8	धावडी	28.6478	1.779549031
9	पळस	9.54926666	1.00497634
10	बिजा	38.1970666	7.507724195
11	भेहरा	9.54926666	0.087845191
12	मोह	28.6478	4.152813008
13	रोहन	9.54926666	0.474257644
14	शेहेना	19.0985333	0.129184104
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**458.3647995**	
भुदृश्य प्रकार	**२२. मध्यम वृक्ष मैदानी (गवत)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	ऐन	4.13627985	0.24801806
2	कसई	1.03406996	0.072710271
3	कुळा	8.27255969	0.007603473
4	कोजब	2.06813992	0.204421521
5	गराडी	3.10220988	0.224269549
6	चारोळी	1.03406996	0.060860702
7	टेमरून	10.3406996	0.074726344
8	धावडी	4.13627985	0.230103816
9	पळस	3.10220988	0.1251693
10	मोह	3.10220988	0.35096119
11	शेहेना	5.17034981	0.007315463
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**90.99815659**	
भुदृश्य प्रकार	**४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	Bahava	2.15369507	0.024748082
2	Bhehra	2.15369507	0.126756796
3	Bija	21.5369507	1.467523547

4	Charodi	17.2295606	0.993333846
5	Dhavadi	2.15369507	0.129721767
6	Dhavda	6.46108521	0.516727608
7	Dhavdi	2.15369507	0.167975035
8	Garadi	34.4591211	0.705988736
9	Hirda	2.15369507	0.385617618
10	Kasai	4.30739014	0.129241887
11	Khair	2.15369507	0.05965933
12	Kojab	6.46108521	0.681172099
13	Kuda	2.15369507	0.036265195
14	Moh	30.151731	3.584598548
15	Movai	4.30739014	0.386046082
16	Nilgiri	6.46108521	0.619147648
17	Padas	25.8443408	0.935919667
18	Pakhadi	2.15369507	2.135618924
19	Rohan	2.15369507	0.022211575
20	Shehena	21.5369507	0.662456791
21	Shisam	2.15369507	0.123826102
22	Temrun	12.9221704	0.565623922
23	Yen	36.6128162	3.364059547
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**249.8286281**	
भुदृश्य प्रकार	**५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	Behda	5.3997246	0.421145472
2	Bhehra	32.3983476	0.908292315
3	Bibba	5.3997246	0.210551251
4	Bija	16.1991738	1.725188199
5	Charodi	43.1977968	1.799955378
6	Dhavdi	5.3997246	0.438333329
7	Garadi	32.3983476	1.331715177
8	Ghogar	5.3997246	0.473740315
9	Ghoti	10.7994492	0.079966506
10	Kakai	10.7994492	0.390551086
11	Khair	5.3997246	0.198691629
12	Moh	10.7994492	0.904940683
13	Movai	10.7994492	0.650431487
14	Rohan	5.3997246	0.187175765
15	Salai	5.3997246	0.966816969
16	Shehena	10.7994492	0.812169223
17	Surya	5.3997246	0.510522329

18	Temrun	21.5988984	1.780747947
19	Yen	16.1991738	1.400724424
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**259.1867807**	
भुदृश्य प्रकार	**८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	Behla	5.54431599	1.073710765
2	Bija	22.177264	1.06122473
3	Charodi	11.088632	0.550135582
4	Garadi	22.177264	0.595226493
5	Kadamb	5.54431599	0.105932756
6	Kasai	5.54431599	0.204012105
7	Kojab	5.54431599	0.711615751
8	Kumbhi	5.54431599	0.039708238
9	Logdi	5.54431599	0.051003026
10	Moh	27.72158	5.683748997
11	Movai	11.088632	0.710203903
12	Salai	5.54431599	0.645964797
13	Savrun	5.54431599	0.441202648
14	Shehena	11.088632	0.138758233
15	Shisam	5.54431599	0.153582642
16	Surya	11.088632	0.39818539
17	Temrun	11.088632	1.975926061
18	Temrun (tendu)	5.54431599	0.992705959
19	Yen	27.72158	1.537855951
20	कसाई	5.54431599	0.711615751
21	शिसम	5.54431599	0.158832953
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**221.7726398**	
भुदृश्य प्रकार	**९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	Bhehra	21.0525779	0.786446787
2	Bija	70.1752595	5.232833644
3	Charodi	21.0525779	0.224100757
4	Dhavda	7.01752595	0.790802596
5	Dhavdi	14.0350519	0.805545332
6	Garadi	21.0525779	0.255819977

7	Hirda	7.01752595	0.700503337
8	Kakai	7.01752595	0.057183946
9	Karandi	14.0350519	0.221867009
10	Khair	7.01752595	0.03216597
11	Kuda	7.01752595	0.034902311
12	Moh	7.01752595	0.413019984
13	Movai	7.01752595	0.700503337
14	Salai	14.0350519	1.482538473
15	Surya	21.0525779	0.962857027
16	Temrun	35.0876298	2.407477629
17	Yen	28.0701038	2.920011082
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**308.7711419**	

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

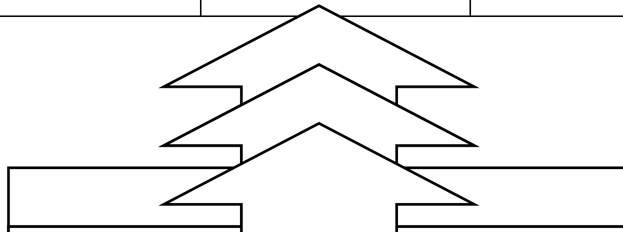
क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पती चा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	मोह	फुल,फळ	मार्च ते जून	18	50	50
2	चार	फळ	मार्च	18	99	1
3	बोर	फळ	जानेवारी ते	18	50	50

			फेब्रुवारी			
4	कुळा	फुल,शेंगा	जून ते जुलै	18	75	25
5	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	18	99	1
6	चिपळी भाजी	पान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	18	99	1
7	हळदुली	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	18	99	1
8	आंबा	फळ	मे ते जून	18	25	75
9	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	18	99	1
10	काटवल	फळ	जुलै ते सप्टेंबर	18	1	99
11	कोयार भाजी	पान	जून	18	99	1
12	चिंच	फळ	मे ते जून	18	25	75
13	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	18	70	30
14	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	18	70	30
15	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	18	99	1
16	पातुर भाजी	पान	जून ते जुलै	18	99	1
17	बांबू	कोंब	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	18	99	1
18	डुंबर सात्या	दांडी	ऑगष्ट	18	99	1
19	येरू सात्या	दांडी	ऑक्टोंबर	18	99	1
20	सुरुंद कांदे	कांदे	नोव्हेंबर ते मे	18	98	2
21	वर	दांडी	जुलै ते ऑगष्ट	18	99	1
22	सेलवट	फळ	मार्च	18	90	10

23	वराकली	फळ	मार्च ते एप्रिल	18	99	1
24	भटाळ सात्या	देठ	सप्टेंबर	18	99	1

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कार जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
2	डोगाल जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
3	बरटूम	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
4	पुतेर जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
5	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
6	बिलायकोजी	पान	जून ते मार्च	90	10
7	बोराभाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
8	उरसुळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
9	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10

10	कुसार्या गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
11	गराडी	पान	जून ते मार्च	90	10
12	चिंच	पान	जून ते मार्च	90	10
13	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
14	जवेला	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
15	डोर्ली वांगा	पान	जून ते मार्च	90	10
16	दुर्वा	पान	जून ते मार्च	90	10
17	परसोड	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
18	पातुर भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10
19	बोंगा भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10
20	रांजी	पान	जून ते मार्च	90	10
21	हिरडा	पान	जून ते मार्च	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील

शीट 3 (जाळाऊ लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	रोहन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

8	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	कुळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
2	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	मोवई	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर,दांडी	मे ते जून	10	95	5
2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5
3	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
4	बिजा	नांगर, दांडी	मे ते जून	5	95	5
5	धावळा	दांडी	मे ते जून	40	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील

शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका	मे ते जून	97	95	5

		बांबू				
2	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	55	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	45	95	5
4	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	67	95	5
5	रोहणी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	70	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	मोह	फांदी,पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
2	बांबू	बांबू	मार्च ते मे	लग्नासाठी

3	साग	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
4	जांभूळ	फांदी	मार्च ते मे	लग्नासाठी
5	कुळा	पान,शेंग	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
6	मोहई	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
7	बोर	फळ	जानेवारी	वान वाटणी
8	भेरा	पान	ऑगष्ट	पोळ्यासाठी
9	तुळशी	पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
10	दुर्वा	पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
11	पळस	पान	मार्च ते मे	पत्रावळी
12	कडूनिंब	पान	मार्च	पूजेसाठी
13	चिंच	फळ	बाराही महिने	आंबट टाकण्यासाठी
14	आंबा	पान,फळ	मार्च	नवा साठी व पूजेसाठी
15	करकरी	फुल	ऑगष्ट	पोळ्यासाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	हुप्पे तोकार	पंचांग	जानेवारी ते फेब्रुवारी	95	5
2	पदमाटी	कांदा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5

3	सुपारमाटी	कांदा	जून ते ऑगष्ट	95	5
4	केहकामाटी	कांदा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
5	हादेमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
6	नांगेलमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
7	कांदाळ उल्ली	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
8	कर्वूलमाटी	कांदा	जून ते जुलै	95	5
9	हिर माटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
10	नसतोंडा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
11	हिवीर	मूळ	बाराही महिने	95	5
12	मूसतुमीर	फळ	डिसेम्बर	95	5
13	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
14	सिरेल	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
15	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगष्ट	95	5
16	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
17	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
18	उतरणवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
19	उमरून	पंचांग	बाराही महिने	50	50
20	उरसुळी	पंचांग	जून ते मार्च	50	50
21	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगष्ट	50	50
22	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
23	कळंब	साल	बाराही महिने	95	5
24	कळूकांदे	कांदा	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
25	कडूभाजी	पंचांग	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
26	कवसकुरी	फळ	नोव्हेंबर ते मे	95	5
27	खैर	साल	बाराही महिने	95	5
28	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5

29	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
30	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
31	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
32	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
33	घंटा	फळ	बाराही महिने	95	5
34	घोटी	फळ	बाराही महिने	95	5
35	चिकना	पंचांग	बाराही महिने	95	5
36	सात्या	पंचांग	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
37	रान केळी	पान,फळ	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
38	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
39	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
40	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
41	लोगडी	फळ	बाराही महिने	95	5
42	वड	फळ,साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
43	वर	पंचांग	जुलै ते ऑगष्ट	95	5
44	वराकली	पंचांग	जानेवारी ते मार्च	95	5
45	वाघनकी	पंचांग	डिसेम्बर ते मे	95	5
46	शंखपुष्पी	पंचांग	बाराही महिने	2	98
47	सफेद मुसळी	पंचांग	जून ते सप्टेंबर	95	5

3.9 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 9 (इतर)

क्र.	उत्पादित वनउपज	हंगाम आणि कालाव	सहभागी कुटुंबांची	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)

	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग	धी	संख्या	समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र.	वनउपजाचे नाव	वनउपज संग्रहाचे हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	वनउपज विक्रीचे हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	वनउपजचे सरासरी बाजार किमत	मूल्य वृद्धी	विक्रीची जागा	समुदायीक क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण	इतर वन क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण

1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च	18	एप्रिल ते मे	५ क्विंटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल	18	मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे	18	मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	10	डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे	10	जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
6	टोरी	जून	17	जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
7	बेहडा	जानेवारी ते मार्च	5	मार्च	४० किलो	7		फिरते व्यापारी	१००%	

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

१) गौणउपज वापराचे
२) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
४) खनिज वापराचे
५) पाणीसाठे वापरण्याचे
६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.

4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.
7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
4) शेळ्याना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

1)गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जगंलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
5)ग्रामसभेला विचारल्या जगंलातून निस्तार आणू शकत नाही.
6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :

1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी

लागेल.
3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :

1) मासिक पाडी झालेली महिला त्या ठिकाणी जाणार नाही.
2) त्या महिलेच्या घरातील पुरुषाला, त्या ठिकाणी जाणे बंधनकारक आहे.
3) त्या ठिकाणी कोनोही कसल्याही प्रकारची तोड करणार नाही.

(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;

गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :

1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देने आणि घेणे बंधनकारक राहील.
2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहील.
3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाइन पद्धतीनेच करावा.
4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
5) ग्रामसभेचे पैसे कुंत्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :

1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.
4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:

1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.
2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लॅंडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लॅंडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		

218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्गी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Aiied	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बॉंडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बॉंडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC

57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लॅंडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लॅंडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्ड्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग याईसचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage

166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				

197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				

258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाउंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Alied		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Alied	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR

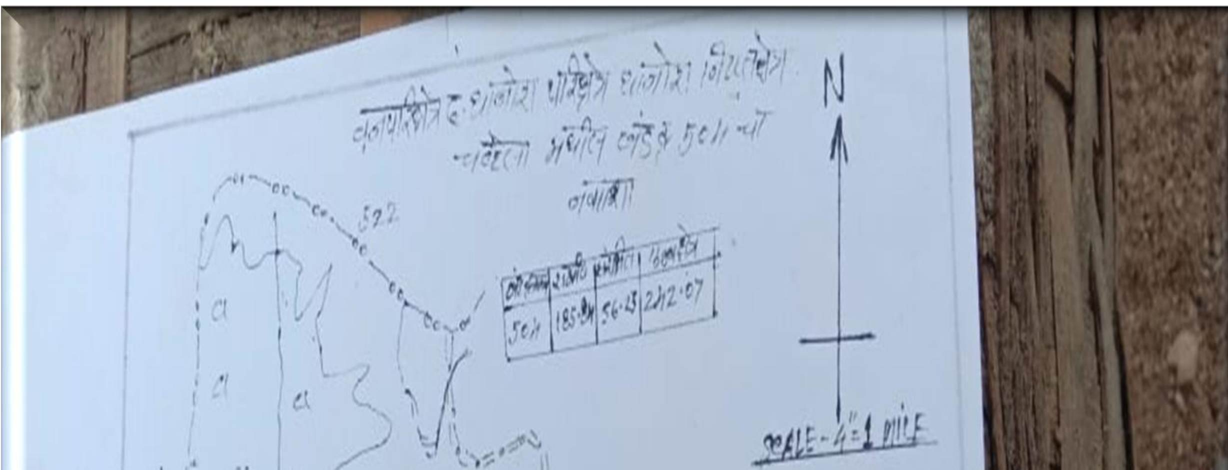
6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

अ.क्र	कार्य
1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

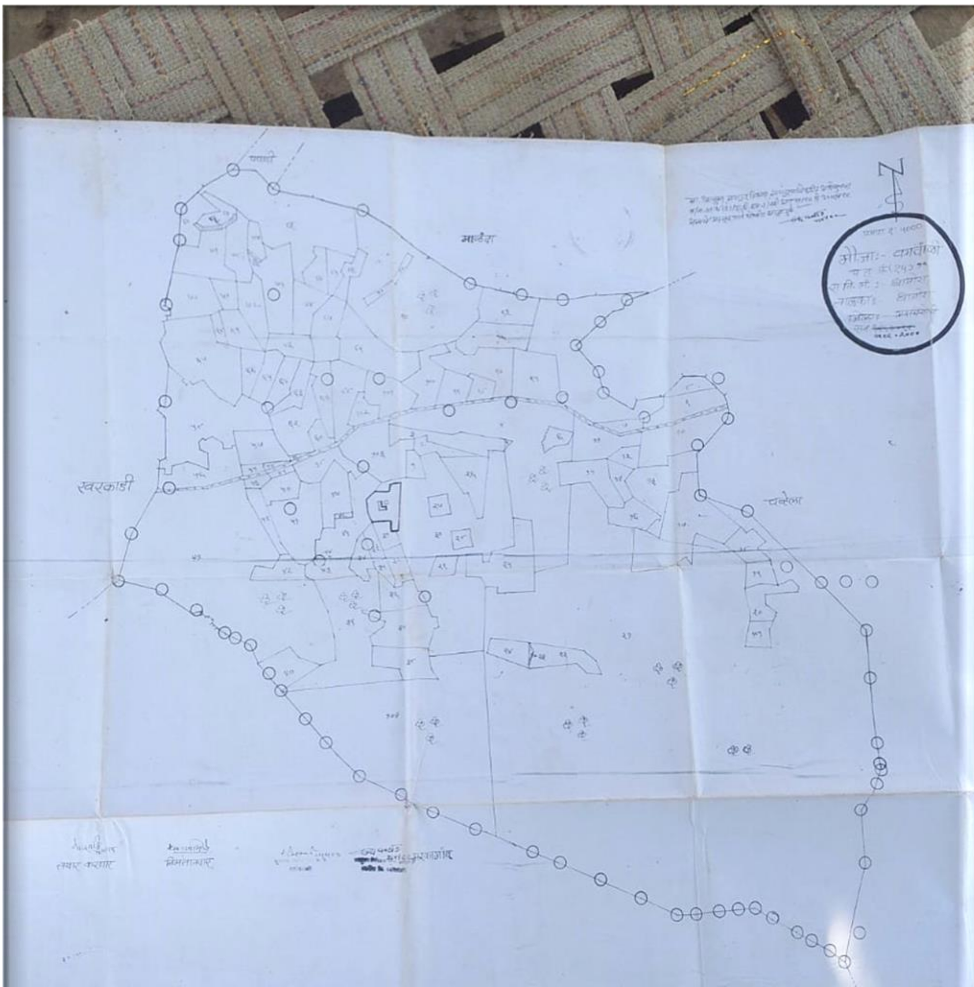
7 . परिशिष्ट

7.1 वनक्षेत्राचा नकाशा (वन विभाग)

7.2 पटवारी नकाशा

7.3 भूभाग नजरी नकाशे

परिशिष्ट 1

7.4 वनस्पती उपलब्धता

क्र.	वनस्पतीचे मराठी नाव	वनस्पती चे स्तानिक नाव	शास्त्रिय नाव	वनस्पती चा प्रकार	अधिवास	उपलब्धता (भरपूर,मध्यम , कमी, खूप कमी)
1	अमरवेल		Cuscuta reflexa	वेली	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
2	अर्जुन	मंगी	Terminalia cuneata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
3	अळूडसा		Justicia adhatoda	शाक	वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी
4	अशोका		Polyalthia longifolia	वृक्ष	वस्ती	खूप कमी
5	आंबा	मरका	Mangifera indica	वृक्ष	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
6	आंबाडी	जिरा फुल्ला	Hibiscus sabdariffa	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
7	आकोला		Alangium salviifolium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी

8	आटई	आटया,	Helicteres isora	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
9	आवरून		Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
10	आवळा	नल्ली	Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
11	इक डोळा	ईकडोळा		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
12	ईकटेमरून	कय्या	Diospyros oocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
13	उंदीर कानी			शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी
14	उतरण		Pergularia daemia	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	कमी
15	उमरून	तोया	Ficus racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
16	ऊसडी			शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
17	ऐन	मर्दि	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
18	कचरकांदे	कसूर माटी	Actinoscirpus grossus	कंद	शेती	कमी
19	कडंदली	कडंदली	Pongamia pinnata	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
20	कडंब	मुंडी	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,	मध्यम

					नदीच्या काठावर	
21	कडुलिंब	कडुलिंब	Azadirachta indica	वृक्ष	वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती	मध्यम
22	कडू भाजी	कयमूल भाजी	Glinus oppositifolius	शाक	शेती , नदीच्या काठावर,वस्ती	भरपूर
23	कडूकांदा	कय मुल माटी	Dioscorea bulbifera	कंद	शेती	कमी
24	करंजी	गरांचं	Millettia pinnata	वृक्ष	वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
25	करकडी		Gloriosa superba	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
26	करकरी	पोरा पुंगार	Gloriosa superba	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
27	करनकुवारी		Alove vera	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
28	करवंद		Carissa carandas	वृक्ष	वस्ती, शेती	
29	कवट	कवट	Limonia acidissima	वृक्ष	वस्ती, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी
30	कवस कुरी		Mucuna pruriens	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती, शेती	कमी
31	कसई		Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
32	काकई	हाफा वडमा	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम

33	काटकोहरा	नीरा कुमोड	Cucumis sp	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
34	काटवल		Momordica dioica	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
35	काटाझेंडू		Lepidagathis cristata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती, शेती	कमी
36	कापस्या गवत			शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
37	कारयारुक	कारयाल मररा	Dalbergia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
38	कारली		Momordica charantia	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
39	काळा फेन्द्रा		Tamilnadia uliginosa	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	कमी
40	काळी मुसळी		Curculigo orchioides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
41	कुंभी		Careya arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
42	कुडदवना		Casearia graveolens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
43	कुदूरशी	कल्लोडचा	Bridelia hamiltoniana	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
44	कुबडमोडी	कुबडमोडी	Tridax procumbens	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
45	कुळकुळी			शाक	शेती , नदीच्या काठावर	कमी
46	कुळा	पालोड	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर

47	कुळा	कुळा	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
48	कूळमुडी	कूळमुडी	Gardenia gummifera	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	कमी
49	केळी		Musa paradisiaca	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
50	कोंबडा	केहेका	Celosia argentea	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
51	कोजब	कोसुम	Schleichera oleosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
52	कोयार	कोडवेल	Bauhinia purpurea	वृक्ष	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
53	कोरटी		Hygrophila auriculata	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
54	कोरपळ		Alove vera	शाक	वस्ती	मध्यम
55	कोहळा	कुमोड	Cucurbita moschata	वेली	वस्ती, शेती	मध्यम
56	खराटा		Sida acuta	शाक	नदीच्या काठावर	कमी
57	खरासनी		Streblus asper	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी
58	खापरकुटी		Boerhavia diffusa	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
59	खैर	खैर	Acacia catechu	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
60	खोबरवेल		Hemidesmus indicus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
61	गज निम्बु	गज निम्बु मररा,	Citrus sp	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
62	गजानन			शाक	वस्ती	कमी
63	गण भोवरा		Ipomoea obscura	वेली	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल,	मध्यम

					मध्यम जंगल, दाट जंगल	
64	गराडी	ओढचा	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
65	गहूयेल			वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	कमी
66	गारदी	ओडचा	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
67	गुंजा		Abrus precatorius	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	कमी
68	गुड्री			शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
69	गोडलिंब		Murraya koenigii	वृक्ष	वस्ती	कमी
70	गोदुरली	गोराखमुंडी	Sphaeranthus indicus	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
71	घंटा		Thevetia peruviana	वृक्ष	शेती ,वस्ती	खूप कमी
72	घोगर	मोड्या	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
73	घोटी	गोट्या	Ziziphus xylopyrus	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
74	घोर		Portulaca oleracea	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
75	घोसरी डोळा	पार्सेल काया	Holostemma ada-kodien	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी

76	चवडी भाजी		Amaranthus viridis	शाक	शेती ,वस्ती	भरपूर
77	चवडीशेंगा	चावडीता शेंगा	Vigana unguiculata	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
78	चारोळी	रेका	Buchanania cochinchinensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
79	चिंच	हित्ता	Tamarindus indica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
80	चिचवा	हीची	Albizia odoratissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
81	चीचोडा भाजी		Oxalis corniculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	कमी
82	चुचची भाजी	चुच भाजी	Oxalis corniculata	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
83	जंगली तुर		Cajanus scarabaeoides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	खूप कमी
84	जंगली मुंग		Vigna sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
85	जवेला	जवेला		शाक	नदीच्या काठावर, शेती	कमी
86	जांब	जामी	Psidium guajava	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
87	जांबरून	मेंडी	Syzygium cumini	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
88	जास्वंद		Hibiscus rosa-sinensis	वृक्ष	वस्ती	कमी
89	जोंदूरली		Antidesma ghaesembilla	शाक	शेती	कमी

90	झाडणी	झाडणी	Aristida funiculata	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
91	झिलबुली	गुणेलजप्पी	Getonia floribunda	झुडूप	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
92	झेंडू	झेंडू	Tagetes erecta	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
93	टेमरून/तेंदू	तुमीर	Diospyros melanoxylon	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
94	डिंक माली	मालेर	Gardenia resinifera	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
95	डोकेल्याचा झाड	डोके मररा,	Dolichandrone falcata	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
96	डोरली वांगा		Solanum virginianum	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
97	ढोरकाकडी			वेली	वस्ती, शेती	कमी
98	तरोटा	चेरोटा	Cassia tora	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	भरपूर
99	ताळ	ताळी	Borassus flabellifer	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
100	तिवस		Ougenia dalbergiodes	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
101	तुळस		Ocimum tenuiflorum	शाक	वस्ती, शेती	कमी
102	तूळ		Ocimum tenuiflorum	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
103	दाभन	दाभन		शाक	शेती , नदीच्या काठावर	कमी
104	दिवाळी	दिवाळी	Tephrosia purpurea	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	कमी

105	दुधमोगरा		Tabernaemontana divaricata	शाक	वस्ती	कमी
106	दुधवेल		Pergularia daemia	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	कमी
107	दुधी	बुरका	Lagenaria siceraria	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
108	दुबारी		Cynodon dactylon	शाक	वस्ती, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
109	दोडका	तोडका	Luffa cylindrica	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
110	धान		Oryza sativa	शाक	शेती	भरपूर
111	धान भाजी		Allmania nodiflora	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
112	धामण	केहला	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
113	धावडी	वडमा	Anogeissus latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
114	धावळी/बटवा		Chonopodium album	शाक	शेती	मध्यम
115	धोबीन	पेट्रोल मररा,	Dalbergia lanceolaria	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
116	नसाचा झाड			वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
117	निम्बु	निम्बु मररा,	Citrus limon	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
118	निलगिरी		Eucalyptus globulus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	कमी
119	पकान भेद		Cryptocoryne retrospiralis	शाक	नदीच्या काठावर, शेती	कमी

120	पड्यार			शाक	वस्ती, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
121	पपई		Carica papaya	वृक्ष	वस्ती	मध्यम
122	पळस	मुराड	Butea monosperma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
123	पळसळ (देवधान)		Oryza rufipogon	शाक	शेती	मध्यम
124	पांघरा	कोरवलेख	Erythrina suberosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
125	पांढरा फेंद्रा		Ceriscoides turgida	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	खूप कमी
126	पाखडी	सिरेल	Ficus bengalensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
127	पातूर भाजी		Alternanthera sessilis	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
128	पिंपळ	पीपेल	Ficus religiosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	कमी
129	पिंपळाचा बार	वरनडुल	Celastrus paniculatus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
130	फणस	फनास	Artocarpus heterophyllus	वृक्ष	वस्ती, शेती	कमी
131	फिफोंडी		Phyllanthus reticulatus	झुडूप	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
132	बांबू	वेंदूर	Dendrocalamus strictus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल,	कमी

					विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	
133	बाबळी		Acacia nilotica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
134	बाहवा	रेता	Cassia fistula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
135	बिजा	वेंगोर	Pterocarpus marsupium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
136	बिलोना	बिलात कोजी	Ipomoea pes-tigridis	वेली	वस्ती, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी
137	बीबा	कोहका	Semecarpus anacardium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
138	बेल	माहका	Aegle marmelos	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
139	बेहडा	ताहका	Terminalia bellirica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
140	बोडकी चुच			शाक	शेती ,वस्ती	कमी
141	बोदेला		Cucumis melo	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
142	बोर	रेंगा	Ziziphus mauritiana	वृक्ष	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
143	ब्रम्हराक्षस		Alocasia macrorrhizos	शाक	वस्ती	कमी
144	भुईलिंब	भुइनिंब	Andrographis paniculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम

145	भेहरा	बिरुम	Chloroxylon swietenia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
146	मंगर बटवा			शाक	शेती ,वस्ती	कमी
147	मकई	जोंना	Zea mays	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
148	मटारु	माटी	Dioscorea bulbifera	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
149	महार कांदा			कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
150	माहूर	पाऊर जप्पी	Bauhinia vahlii	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
151	मिर्ची	मिर्चींग	Capsicum annum	शाक	शेती ,वस्ती	भरपूर
152	मुंगना		Moringa oleifera	वृक्ष	वस्ती	कमी
153	मेळसिंग		Dolichandrone falcata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
154	मोमनी		Dios	वेली	वस्ती, शेती	कमी
155	मोवई	गोपीड	Lannea coromandelica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
156	मोह	इरपी	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
157	मोह	इरपी	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	भरपूर
158	येरोनी	हुररे,	Ziziphus oenoplia	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम

159	रक्त चंदन		Ochna obtusata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
160	रक्त रोहनी	रक्त रोहळी	Ochna obtusata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
161	रांजी	कट्टा	Dendrocalamus strictus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
162	रान हडद		Curcuma sp.	शाक	दाट जंगल, विरळ जंगल, मध्यम जंगल	कमी
163	रानकेडी		Dillenia pentagyna	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
164	रानभेंडी		Abelmoschus sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल,वस्ती, शेती	कमी
165	रावंनबेल	नयनेंड		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
166	रिंगणी		Solanum virginianum	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
167	रुई		Calotropis procera	शाक	वस्ती, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
168	रोहन	रोहळी	Soymida febrifuga	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
169	लडडूकांदा			कंद	शेती	कमी
170	लाल घोण्याड			शाक	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल,	कमी

					मध्यम जंगल, दाट जंगल	
171	लाल मेहंदी		Lawsonia inermis	शाक	वस्ती	कमी
172	लालपोकरा			शाक	वस्ती	कमी
173	लेंझा	लांझे मररा	Litsea glutinosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
174	लोकडी	लोखंडी	Ixora coccinea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
175	लोडंगा भाजी		Chlorophytum tuberosum	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
176	वज्रदंती		Barleria prionitis	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
177	वर	वराल	Amorphophallus margaritifer	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
178	वरम्बी	वरमबी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	कमी
179	वळ	बेरेल	Ficus bengalensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	कमी
180	वांगा	हाफा मररा,	Solanum melongena	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
181	वांदा	वांदा	Vanda tessellata	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
182	वाघणखी		Martynia annua	शाक	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	कमी

183	वारकू		Capparis zeylanica	वेली	शेती ,वस्ती	कमी
184	वालाच्या शेंगा	झाटांग	Ficus bengalensis	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
185	वेलपडस	चहमुराड	Butea superba	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
186	शतावरी	केदावारी	Asparagus racemosus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
187	शिंद	हिन्दी	Phoenix sylvestris	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
188	शिंदोरी	हिंदी मररा,	Phoenix sylvestris	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
189	शिवण	खुर्शी	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
190	शिसम	करियाल मररा,	Dalbergia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
191	शेरडीरा	शेरडीरा	Smilax zeylanica	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
192	शेलवट	शेम्बडी	Cordia dichotoma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
193	शेहना	पिळीदेल	Lagerstroemia parviflora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	मध्यम
194	शेहरा	आपटा	Lagerstroemia parviflora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम

195	सकणार			कंद	वस्ती, शेती	कमी
196	सदाफुली	संदूर शोक	Ipomoea carnea	शाक	नदीच्या काठावर	मध्यम
197	सफेद मुसळी		Chlorophytum tuberosum	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
198	साग	साग	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
199	साग	टेक्का	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
200	सागर गोटी	सागर गोटी	Caesalpinia bonduc	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
201	सात्या			शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
202	सालई	हाल्ले	Boswellia serrata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
203	सावरून	सावली	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
204	सावा	सावा		शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
205	सिकारा		Cassine paniculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
206	सिताफळ	सिताफळ	Annona squamosa	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
207	सीताफळ		Annona squamosa	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
208	सुपारी कांदा	सुपार माटी	Bombax ceiba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
209	सुबाबरी		Albizia amara	वृक्ष	वस्ती	खूप कमी

210	सुरुंद	सुरुंद माटी	Amorphophallus paeoniifolius	कंद	शेती ,वस्ती	मध्यम
211	सूर्या	कढई	Xylia xylocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
212	हरतफरी	कोहका भाजी	Chenopodium album	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
213	हिवर	हिविर	Acacia leucophlora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
214	चिकणा	-	Ageratum conyzoides	शाक	वस्ती, विरळ जंगल	मध्यम

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती
पिंपळाचा बार	खूप कमी	मध्यम	लोकांकडून तोड होत असे.	लोकांकडून तोड होत नाही.
आवळा	खूप कमी	मध्यम	लोकांकडून खूप प्रमाणात तोड होत असे.	काहिक भागात या झाडाला खूप महत्व देतात. लोकांकडून तोड होत नाही.
शतावरी	खूप कमी	मध्यम	लोकांकडून झाड, आणि मुळ तोड होत असे.	तोड होत नाही.
करू	कमी	मध्यम	लोकांकडून तोड	तोडत नाही.
खैर	खूप कमी	मध्यम	या झाडाचे लाकूड टिकाऊ आहे. म्हणुन घरगुती वापरासाठी लोक वापरतात.	लोकांकडून तोड होत नाही.
तिवस	खूप कमी	कमी	पूर्वीपासूनच खूप कमी आहेत.	लोकांकडून तोड होत नाही.

गहूयेल	कमी	भरपूर	औषधी उपयोग असल्याने मूळ तोडून आणायचे.	उपयोग अडल्याने विनाकारण तोडत नाही.
इकडोळा	खूप कमी	कमी	जनावरे खातात. अगोदर काळात वणवा लावायचे.	तोडत नाही किंवा फळं खात नाही.
घोसरी डोळा	कमी	भरपूर	लोक खूप फुलं, फळं खायचे.व गरजेपेक्षा जास्त प्रमाणात तोडायचे.आणि जनावरं खायचे.	गरजे पुरताच खातात. आणि तोडत नाही.
लेंझा	खूप कमी	मध्यम	लोक झाडाची साल काढायची व विकायची .	आता बाहेरचे किंवा गावातले लोक तोडत नाही.
करकडी	खूप कमी	मध्यम	जंगलामध्ये गुरं ,शेडया खातात.मूळ खोदून आणायचे.	मूळ खोदून आणत नाही.झाड किंवा फुल तोडत नाही.
राणकेडी	खूप कमी	मध्यम	पाने जेवणासाठी वापरतात. लोकांकडून तोड होत असे.	झाडे तोडत नाही .
चारोळी	कमी	भरपूर	गावातील लोकं त्या झाडाला दगड मारायचे .आणि ते हळू हळू वाळत जातात.	झाडावर चढून हलवतात. आता मात्र दगडाने वैगरे मारत नाही.किंवा तोडत नाही.

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
2	कारगोच्छा	हाची	Dicrurus macrocerus	मध्यम

3	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
4	कोंबडी	तल्लुर	Gallus domesticus	भरपूर
5	खंड्या	कीरकाळ	Alcedo atthis	कमी
6	गाय बगडा	पांढरी डोकी	Addea alba	भरपूर
7	घार	मनहुळ्याल	Milvus migrans	कमी
8	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
9	चिमणी	कोळका पिटे	Passer domesticus	मध्यम
10	छोटा पोपट	हिळू	Psittacula krameri	मध्यम
11	टिटवी	टीराल पिटे	Vanellus indicus	मध्यम
12	टीलटिल्या		Alcedo atthis	मध्यम
13	डोकरू		Egretta garzetta	भरपूर
14	ढोकरी		Ardea purpurea	भरपूर
15	तितिर	किदेर	Francolinus pondicerianus	कमी
16	देवढोकरी		Ardeola grayii	भरपूर
17	पानकावळा		Addea alba	मध्यम
18	पोपट	विटू	Psittacula eupatria	कमी
19	बारडा		Aythya fuligula	कमी
20	बुलबुल		Pycnonotus cafer	कमी
21	मोठा बगडा		Addea alba	कमी
22	मोठी धोबी		Motacilla maderaspatensis	कमी
23	मोठी पाणकवळी		Phalacrocorax carbo	कमी
24	मोर	मल	Pavo cristantus	कमी
25	लावा	उती	Perdicula asiatica	मध्यम
26	वटवाघूळ	गेदे	Pteropus giganteus	मध्यम

मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण

1	दोटकेल	मस		मध्यम
2	मोहारू	काळाल		मध्यम
3	सातेळ	हुर्वे		
4	खेकडा		Scylla serrata	भरपूर
5	गांडूळ	नारवंज	Lumbricina sp	भरपूर
6	गेंडवल	कांडूल	Ropalidia marginata	भरपूर
7	गोगलगाय	कोंडे	Julus carpathicus	भरपूर
8	घोडेला		Acridomorpha	भरपूर
9	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
10	तेलमुंगी	हुर्री	Solenopsis geminata	भरपूर
11	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
12	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
13	फुलपाखरू	पापे	Phalera bucephala	भरपूर
14	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
15	माकोडा	गोडे	Camponotus pennsylvanicus	भरपूर
16	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
17	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
18	लाल मुंगी	रेन्गाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर
19	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
20	काळी मुंगी	कार्यालपत्ते	Lasius niger	मध्यम

प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कोल्हा	कोल्ह्याल	Hyaena hyaena	मध्यम

2	खवल्या मांजर	जाळूम	Pholidota	कमी
3	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
4	लांडगा		Canis aureus idicus	कमी
5	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
6	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम
7	बीबट	निराल/खड्या		कमी
8	माकड	मुंज्याल		मध्यम
9	रानडुक्कर	गेळा पदी		मध्यम
10	ससा	मोलोल		कमी
11	हरीण	कोटराल		कमी
12	बेलमांजर	बरेकाल		
13	घूस	गुंज		

सरपडणारे प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	एरम बैरम	आदरांग	Bungarus fasatus	कमी
2	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon qulieus	कमी
3	चिकल्या महाडोर	परपरबाटुम	Eelas carinatus	मध्यम
4	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
5	दांडेकारेटा		Bungarus caeruleus	मध्यम
6	गोम	डेरगुल	Scolopendra gigantea	भरपूर
7	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
8	धोंड्या		Tropidonophis	मध्यम
9	नाग		Naja naja	कमी
10	पाल	इजगुर	Hemidactylus frenatus	भरपूर
11	उद्वी	अलुम		
12	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussscup	मध्यम

13	येल्या	वळयांज	Dendcelaphis tristis	कमी
14	वाश्या	पुस्या	Amehiesma stolatam	मध्यम
15	शिरुली	हुलाल	Eutropis carinata	मध्यम
16	हत्ती सरडा	नैनोळोन्ज	Chamaeleo zeylanicis	कमी
जलचर प्राणी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	करवडी		Punctius chola	मध्यम
2	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम
3	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
4	गोटेचाटी	कल्कोर्क्र	Garra mullya	मध्यम
5	चाच्या		Xenanthodon cancila	मध्यम
6	टेपरी	मुर्गाल	Puntius ticto	मध्यम
7	तंबू			मध्यम
8	वागूर	माळूम	Clarias batrachus	भरपूर
9	सरकारी वागूर	ढोर वागुर	Clarius gariepinus	कमी
10	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी
11	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
12	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
13	झिंगा	जत्ते		मध्यम
14	पानकासव	येर्हेमुल		मध्यम
15	रोहू			कमी

7.7 खनिज

खनिज

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	रेती	वारू		मध्यम
2	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
3	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
4	चूनखडी	चूनखड्याल		कमी
5	मुरूम	मुरूम		मध्यम

7.8 बांबू चक्र

बांबू काढायचे असल्यास दर 3 वर्षांनी एक कूप याप्रमाणे काढण्यात येतील.

बांबू तोडायची नियमावली.

1) ग्रामसभेच्या रजिस्टरमध्ये नाव नोंद केल्याशिवाय बांबू कटाईच्या कामावर जाता येणार नाही.
2) कटाई, सफाई व मजूरीचे रेट ग्रामसभा जे ठरविल ते अंतिम राहील.
3) रांजीतील इतर बांबूचे नुकसान न करता बुडापासून १ फुटाच्यावर परिपक्व झालेले तीन वर्षाच्या वरील बांबू कटाई करेल.
4) कटाई करतांना प्रत्येक रांजीत तीन वर्ष पुर्ण झालेले परिपक्व असे 8 (आठ) बांबू राखून ठेवावे.
5) पहिली बांधी साफ केल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीमध्ये तोडायला जाणार नाही, तसेच ग्रामसभाने नेमून दिलेले निरीक्षक सांगितल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीत बांबू तोडता येणार नाही.
6) ग्रामसभेने निश्चित केलेल्या जागेवर ढुलाई करेन व लांब बांबू, मध्यम बांबू व बांबू बंडलाची वेगवेगळी थप्पी लावावी लागेल.
7) जंगलात आग लागणार नाही याची दक्षता घेण्याचे काम मजुरांचे सुद्धा राहतील. तरीही आग लागल्यास काम सोडून आग विझविण्यास जावे लागेल.
7) वन, वन्यजीव व प्राणी यांना हानीकारक होईल असा काम करता येणार नाही.
8) ग्रामसभेने ठरविलेल्या दिवशी व जागी होणाऱ्या ग्रामसभेत स्वतः वेळेवर हजर राहावे लागेल.
9) पहिली रांजी साफ केल्याशिवाय दुसरी रांझीत बांबू तोडायला जाता येणार नाही.
10) ग्रामसभेने नेमून दिलेले निरिक्षकांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहील व तो मजुरांना मान्य करावे लागेल.
11) प्रत्येक दिवशी लांब व मध्यम बांबू मिळून जास्तीत जास्त एका व्यक्तीला एकुण 50 बांबू पेक्षा जास्त तोडता येणार नाही.
12) ग्रामसभाने ठरविलेल्या नियम व अटीचा भंग केल्यास मजूर म्हणून काम करण्याचा अधिकार राहणार नाही व ग्रामसभेने ठरविलेले दंड भरावे लागेल.
13) सदर कामात कोणताही वाद झाल्यास त्यावर ग्रामसभा च्या अधिकृत बैठकीतच अंतिम निर्णय घेण्यात येईल.
14) मजुरीचे पैसे हे फक्त बँक खात्यामध्येच जमा करण्यात येईल रक्कमेच्या स्वरूपात देत येणार नाही.
15) मजुरीचे हिशोब मजुराने स्वतः समजून घ्यावे तेव्हाच सही/अंगठा करावे.

7.9 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
3	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
4	चराईसाठी गवत लावणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
5	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	N	N	N	Y	Y	N	N	N	N	N	N	N
6	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
7	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
8	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
9	वनराई बंधारा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
10	ग्याबियान बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
11	T.C.M	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

13	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
14	मत्स्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
15	नद्दी किवा तलावच्या बांधावर वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
16	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
17	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
18	जैविक कुंपण	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.
2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 76 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे.	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.

2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	मा.वि.मि.	20	7813 मनुष्य दिवस (50 मजूर 156 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवाटिका	मार्च	1 हे	कूप नंबर 504 (आटेल पल्ला)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
एकूण रक्कम						32		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन बांधकाम (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	मा.वि.मि.	20	7813 मनुष्य दिवस (50 मजूर 156 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवाटिका लागवड व देखरेख (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1 हे	कूप नंबर 504 (आटेल पल्ला)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.

एकूण रक्कम	31.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ. क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	1 हे.	कूप नंबर 504 (आटेल पल्ला)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.
2	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	10 हे.	कूप नंबर 504 मधील खुल्या जागेत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
3	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/	2	781 मनुष्य	यामुळे सुपीक माती वाहून

					वनविभाग		दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
4	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
5	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						20.5		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन	मे	20	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	10 हे.	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.

							काम करतील)	
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						31.5		

8.5 वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड केलेल्या ठिकाणी देखरेख	मे	25	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						35.5		

8.6 वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	मे	25 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा

							काम करतील)	वापर करायला बरे होईल
7	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
एकूण रक्कम						34		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

							काम करतील)	
5	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						33.5		

8.8 वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड

							मजूर 365 दिवस काम करतील)	करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						21.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
3	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
4	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा

							मजूर 14 दिवस काम करतील)	त्याचा वापर करायला बरे होईल
5	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						13.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 76)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.

3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
5	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3904 मनुष्य दिवस (5 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 504	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						41.5		

दहा वर्षाची एकूण रक्कम (बजेट) :- 295 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
32	31.5	20.5	31.5	35.5	34	33.5	21.5	13.5	41.5
एकूण रक्कम :- 295									

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींची नावे

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे
2)डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर
स्थानिक कार्यकर्त्ये (प्रत्यक्ष सहभागी): 1) जनार्धन कोसरे (पदविकाधारक), 2) सुनिराम उसेंडी, 3) विनोद मडावी, 4) शेषराव गावडे, 5) श्री, गणेश मडावी, 6) श्री, दसरू मडावी, 7) पंकज बोगा. आणि समस्त ग्रामसभा सदस्य.